

Рекомендована д.ф.н., професором Т.Г.Ярних

УДК 615.451.014:615.015.32:616-009:615.322:549

ФАРМАКОТЕРАПІЯ СИНДРОМУ ХРОНІЧНОЇ ВТОМИ: МОЖЛИВОСТІ АЛОПАТИЇ ТА ГОМЕОПАТИЇ

О.О.Гайдукова, С.О.Тихонова, Г.І.Квітчата

Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Вивчені можливості алопатичного та гомеопатичного методів лікування хворих на синдром хронічної втоми (СХВ). Жоден із нині існуючих алопатичних методів лікування СХВ не є повністю патогенетично обґрунтованим та доказово ефективним. Шляхом аналізу даних літератури зроблена оцінка можливості лікування хворих з цією патологією за допомогою гомеопатичних лікарських засобів.

Лікування синдрому хронічної втоми (СХВ) на сьогоднішній час залишається однією з важливих проблем сучасної медицини. Аналізуючи дані літературних джерел з питань терапії цього захворювання, слід відзначити, що дана патологія ще не до кінця вивчена, а широкий спектр симптомів вимагає використання комплексних методів лікування [6, 8]. Як правило, курс терапії є тривалим і великою мірою залежить від особливостей перебігу та вираженості тих чи інших симптомів захворювання. Слід зазначити, що на теперішній час жоден метод лікування не є повністю патогенетично обґрунтованим і доказово ефективним [4]. За даними літературних джерел хворі на СХВ з метою лікування вживають алопатичні лікарські засоби, які належать до таких фармакологічних груп:

- *нейролептики* (азалептин, сульпірид, тіоридазин);
- *антидепресанти* (амітриптилін, пароксетин, флуоксетин, сертralін);
- *анксиолітики* (лоразепам, феназепам, амізил, мебікар);
- *ноотропи* (пірацетам, аміналон, пантогам, пікамілон);
- *лікарські засоби, які покращують мозковий кровообіг* (кавінтон, цинаризин, фезам);
- *імунокоректори та імуномодулятори* (тималін, Т-активін, пірогенал);
- *нестероїдні протизапальні засоби* (диклофенак, мелоксикам, ібупрофен, ортофен, напроксен);
- *аналгетики* (аналгін, парацетамол, кеторолак);
- *вітаміни та мікроелементи* (В₁, В₆, В₁₂ С, А, Е, селен, германій, цинк, залізо, калій, кальцій, магній, марганець та ін.);

- *адаптогени* (пантокрин, цигапан тощо);
- *снодійні* (донорміл, зопіклон);
- *антиалергічні* (лоратадин, фексофенадин);
- *гормони* (гідрокортизон, преднізолон, дексаметазон);
- *противірусні* (інтерферони, імуноглобуліни, ацикловір, ампліген, амантадин) [1, 2, 7, 8, 9].

Отже, курс лікування СХВ включає велику кількість лікарських препаратів різних фармакологічних груп, яким притаманні серйозні побічні ефекти, такі як звикання, психічна залежність, нервові розлади, головний біль, запаморочення, сонливість, алергії, порушення обмінних процесів, гастропатії, диспептичні розлади і негативний вплив на печінку, нирки, систему крові та ін.

Перспективним напрямком покращення фармакотерапії СХВ є застосування комбінованих лікарських форм, які впливають на різні етапи перебігу патологічного процесу. В якості елементу комплексного лікування хворих на СХВ успішно виступає гомеопатична терапія, яка є безпечною, ефективною та максимально індивідуальною. Покращуючи якість життя хворого, гомеопатичні препарати чинять комплексну позитивну дію на весь організм у цілому. Їх можна застосовувати на протязі тривалого часу без розвитку побічних ефектів у будь-якому віці. Тим більше, що є повідомлення про певну користь гомеопатичних лікарських засобів при лікуванні СХВ [5, 6, 9, 10]. У США, Німеччині, Англії та Росії гомеопатичні лікарські засоби входять у схему лікування СХВ разом з алопатичними препаратами [1, 4, 6, 7].

Аналізуючи дані літератури, можна зробити висновок, що, як правило, призначаються моно-препарати у різних розведеннях (табл. 1) [5, 6, 10]. В останній час з'явилися комплексні гомеопатичні препарати, призначенні для лікування СХВ, але їх дуже мало — це два російських препарати, не зареєстровані в Україні (табл. 2). Також лікарі часто використовують комплексні гомеопатичні препарати фірми “Хеель” (Германія), такі як “Коензим композитум”, “Дискус композитум”, “Убіхіон композитум”, “Енгістол”, “Ехінацея композитум”, які не призначенні для лікування саме

Таблиця 1

Вплив гомеопатичних монопрепаратів на симптоматичні прояви синдрому хронічної втоми

Препарат	Втома	Погіршення пам'яті	Безсоння	Депресія	Нервове виснаження	Емоційна нестійкість	Слабкість	Міалгії	Артраглії	Збільшення лімфатичних вузлів	Біль у горлі
Acidum picricum X6, C3	+	+						+	+		
Arsenicum album C30	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
Nux vomica C30	+		+	+	+	+		+	+		+
Argentum nitricum X300, C12		+	+	+	+		+		+		+
Acidum phosphoricum X30, C15	+	+	+	+	+	+	+				
Lycopodium X6, C5, C200	+	+	+	+		+		+	+		+
Lachesis X30, C15		+	+	+	+	+	+			+	+
Bryonia C30	+		+	+	+			+	+	+	
Chininum arsenicosum C200	+		+	+	+	+				+	
Acidum nitricum C200		+		+		+	+	+	+	+	
Belladonnae C200		+	+		+	+		+		+	+
Pulsatilla C200			+	+	+		+		+		+

Таблиця 2

Порівняльна характеристика складу комплексних гомеопатичних препаратів для лікування синдрому хронічної втоми

Компоненти	Aurum jodatum	Berberis	Inula	Thuja	Echinacea	Cimicifuga	Sepia	Lycopodium	Digitalis	Aurum metallicum	Acidum phosphoricum	Hinimum arsenicosum	Zincum valerianicum	Hepar sulfur	Stanum metallicum
Гомеопатичні препарати															
Берталіс (Едас-155) (Едас-995) (Едас, Москва)	C6	C3	C3	C3	C3	C6	C6	C6	C6						
Імуніум-клінік (Фітасинтекс, Москва)					D6 D12 D30					D6 D12 D30	D6 D12	D12 D30	D6	D12	D30

СХВ, але добре допомагають в якості допоміжної терапії [1, 4].

Отже, ринок гомеопатичних препаратів для лікування СХВ представлений в основному монопрепаратами, а частка комплексних препаратів досить мала.

Враховуючи те, що при СХВ патологічний процес торкається багатьох органів та систем, лікування комплексними гомеопатичними препаратами буде мати ряд переваг. По-перше, окремі компоненти підбираються так, щоб своєю дією оптимально доповнювати один одного, при цьому ефект їх застосування слід вважати результатом взаємодії речовин, які входять до їх складу. По-друге, комплексні гомеопатичні препарати звичайно створюються на основі добре вивчених гомеопатичних ліків, дія яких підтверджена клінічними дослідженнями. По-третє, поєдання в одному препараті декількох речовин, які впливають на різні ланки патологічного процесу, дозволяє істотно зменшити вартість лікарського засобу та всього курсу лікування в цілому. Важливим є те, що комплексні гомеопатичні препарати добре поєднуються з іншими методами лікування і можуть застосовуватися тривалий час, без негативного впливу на організм у цілому. Для призначення таких препаратів не обов'язкове детальне знання гомеопатичного методу лікування, що полегшить роботу лікарів-алопатів [3].

У зв'язку з тим, що активність багатьох гомеопатичних препаратів досить широка і спрямована на усунення цілого ряду симптомів, які виявляються при СХВ (табл. 1), видається доцільним створення нових вітчизняних препаратів полівалентної дії, здатних без ускладнень лікувати СХВ та застосовуватися для профілактики у дорослих і дітей [5, 6, 10]. Це є надзвичайно актуальним питанням сучасної фармації, тому наші дослідження спрямовані на розробку комплексного гомеопатичного препарату для лікування саме СХВ.

ВИСНОВКИ

1. У процесі тривалого лікування хворі на СХВ отримують велику кількість алопатичних препаратів різних фармакологічних груп, які мають велику кількість побічних ефектів і ведуть до багатьох ускладнень.

2. Літературні дані свідчать про ефективність гомеопатичних монопрепаратів у лікуванні СХВ, їх відносну безпечність, можливість тривалого прийому у хворих різних вікових груп, дешевизну у порівнянні з імпортними лікарськими засобами.

3. В Україні не зареєстровано жодного комплексного гомеопатичного засобу для лікування СХВ, тому існує необхідність розробки нових гомеопатичних препаратів, спрямованих на терапію даної патології.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анисимова О.О., Коробко Е.Г. // Рос. аптеки. — 2004. — №11. — С. 5-8.
2. Малашенкова И.К., Дидковский Н.А. // РМЖ. — 1997. — №5 (12). — С. 756-762.
3. Мухин С.Н. // Фарміндекс-практик. — 2001. — №2. — С. 72-76.
4. Стеблюк В.В., Татарчук Т.Ф., Лобода Т.М. // Эндокринная гинекология. Ч. 1. — К., 2003. — С. 227-240.
5. Todd Гувер // Homeopathy Today. — 2004. — №8. — С. 10-12.
6. Финберг Е.Ф. Синдром хронической усталости — новая болезнь или “Deja vu”? Гомеопатическая терапия в лечении больных с синдромом хронической усталости. // Збір. доп. III з їзды гомеопатів України. — К., 2007. — С. 41-49.
7. Petrie K.J., Sivertsen B., Hysing M et al. // J. Psychosom. Res. — 2001. — Vol. 51 (1). — P. 395-401.
8. Straus S.E. // BMJ. — 2002. — Vol. 324. — P. 124-125.
9. Whiting P., Bagnall A.M., Sowden A.J. et.al. // JAMA. — 2001. — Vol. 286. — P. 520-527.
10. Weatherley-Jones E., Nicholl J.P., Thomas K.J. et al. // J. Psychosom. Res. — 2004. — Vol. 56. — P. 189-197.

УДК 615.451.014:615.015.32:616-009:615.322:549
ФАРМАКОТЕРАПИЯ СИНДРОМА ХРОНИЧЕСКОЙ УСТАЛОСТИ: ВОЗМОЖНОСТИ АЛОПАТИИ И ГОМЕОПАТИИ

Е.А.Гайдукова, С.А.Тихонова, А.И.Квитчата

Изучены возможности аллопатического и гомеопатического методов лечения больных синдромом хронической усталости (СХУ). Ни один из ныне существующих аллопатических методов лечения СХУ не является полностью патогенетически обоснованным и доказательно эффективным. Путем анализа данных литературы оценены возможности лечения больных этой патологией с помощью гомеопатических лекарственных средств.

UDC 615.451.014:615.015.32:616-009:615.322:549
THERAPY OF CHRONIC FATIGUE SYNDROME: POSSIBILITIES OF ALLOPATHIC METHODS AND HOMOEOPATHY

Ye.A.Gaydukova, S.A.Tikhonova, A.I.Kvitchataya

Possibilities of allopathic and homoeopathic methods of treatment of patients by the chronic fatigue syndrome (CFS) come into question in the article. none of now existent allopathic methods of treatment of CFS is fully anisotropic grounded and evidential effective. Analyzing these literatures, possibilities of treatment of patients by this pathology are estimated by homoeopathic medications.